গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় স্নাতক ষষ্ঠ ষান্মাসিকৰ

৬.৫৬ নং প্ৰশ্নকাকতৰ বাধ্যতামূলক গৱেষনা পত্ৰ

বিষয়ঃ বৰাজোঁল গাওঁৰ লোক পৰিৱেশ্য কলাৰ
চমু আলোচনা ।

Presented &
BBR 04/06/2024

10-6-24

তত্বাৱধায়িকা

ড. মণিমা ভূঞা

মূৰব্বী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

গৱেষনা ছাত্ৰী

নামঃ চয়নিকা দাস

শ্ৰেণীঃ ষষ্ঠ ষান্মাসিক

ৰোল নং- UA-211-193-0070

পঞ্জীয়ন নং- 21086415

অসমীয়া বিভাগ

মহেন্দ্ৰ নাৰায়ন চৌধুৰী বালিকা মহাবিদ্যালয়, নলবাৰী

অৱতৰণিকা :

(i) অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা ।

(ii) অধ্যয়নৰ পৰিসৰ ।

(iii) অধ্যয়নৰ প্ৰমেয় ।

১.০ প্ৰথম অধ্যায়= ১.১ নলবাৰী জিলাৰ পৰিচয় ।
১.২ গাঁৱৰ পৰিচয় ।
১.৩ চাৰিসীমা, মাটিকালি ।
১.৪ জনসংখ্যা ; জাতি, বৰ্ণ ধৰ্ম ।
১.৫ গাঁৱৰ মানচিত্ৰ ।

২.০ দ্বিতীয় অধ্যায় : ১.১ লোকপৰিবেশ্য কলা / লোকনাট্যানুষ্ঠান
১.৪ নলবাৰী অঞ্চলৰ লোকপৰিবেশ্য কলা ।

৩.০ তৃতীয় অধ্যায় : ১.১ নিজ অঞ্চল বা গাঁৱৰ লোক-পৰিবেশ্যকলাৰ পৰিচয় ।
১.২ গীত আৰু নৃত্যকলাৰ পৰিচয় ।
১.৩ সামাজিক ভূমিকা / সাংস্কৃতিক অৱদান ।
১.৪ বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ ।

৪.০ পৰিসমাপ্তি / নিজা মন্তব্য ।

৫.০ গ্ৰন্থপঞ্জী

৬.০ চিত্ৰ / সংযোজন / সংবাদদাতা / সংবাদদাতাৰ পৰিচয় ।

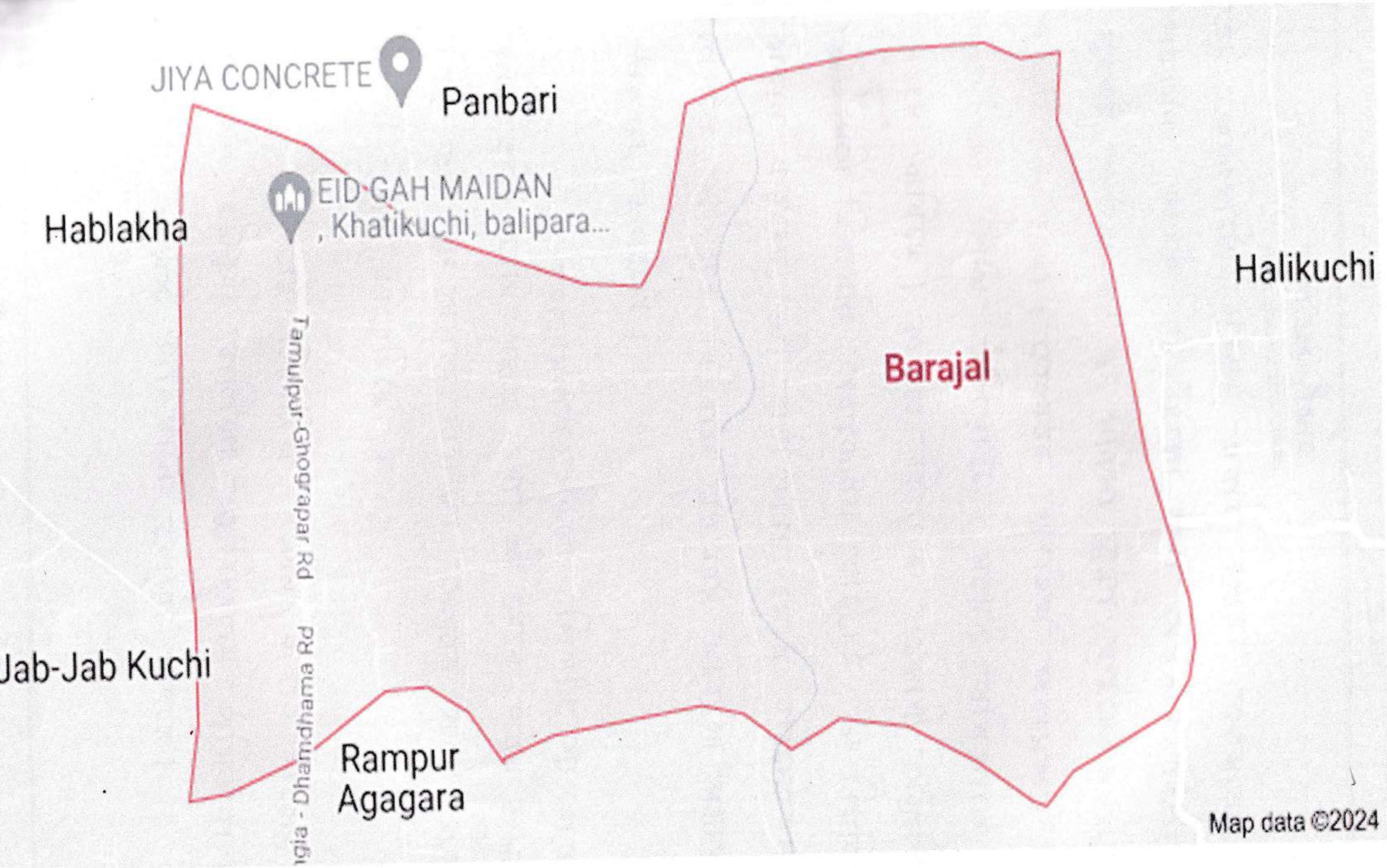
JIYA CONCRETE
Panbari
EID GAH MAIDAN
, Khatikuchi, balipara...
Hablakha
Halikuchi
Barajal
Tamulpur-Ghograpar Rd
Jab-Jab Kuchi
Dhamdhama Rd
Rampur
Agagara
Map data ©2024

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ

এই প্ৰকল্পটো সম্পূৰ্ণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ গৱেষণা কাৰ্যৰ তত্ত্বাৱধায়িকা, তথা অসমীয়া বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা ড° মনিমা ভূঞা বাইদেউক শ্ৰদ্ধাৰে সেৱা জনাইছোঁ। তেখেতৰ সু-দিহা পৰামৰ্শই এই লিখনিটো লিখি উলিয়াওঁতে যথেষ্ট পৰিমাণে সহায় কৰিছে। লগতে বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা- ~~শ্ৰীমতী~~ ড° হিৰামনি তালুকদাৰ বাইদেউ, ড° নিহাৰিকা মৰান বাইদেউ, শ্ৰীমতী পৰ্ণা মেধি বাইদেউৰ লগতে শ্ৰীযুত বিতুৰাম হুইতোং ডাৰকো সহৃদয়ে ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

গৱেষণাৰ সকলো লিখনি যুগুতোৱাত আটাইতকৈ বেছি সহায় কৰা মোৰ পৰম শ্ৰদ্ধাৰ পিতৃ শ্ৰীযুত কমল দাসলৈ অন্তৰৰ পৰা শ্ৰদ্ধা আৰু ভক্তি নিবেদিছোঁ।

এই লিখনিৰ সম্পূৰ্ণ কৰাত মহেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী বালিকা মহাবিদ্যালয় পুথিভঁৰালৰ সহায়ো যথেষ্ট পৰিমাণে লোৱা হৈছে।

অৱতৰণিকা :

i) অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা : লোকনাট্য হ'ল লোকপৰিবেশ্য কলা। লোকজীৱনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি যিবিলাক নাট ৰচিত হয় সেইবিলাকক লোকনাট্য বুলি কোৱা হয়। বিভিন্ন জাতি- উপজাতিৰ মিলনভূমি আমাৰ অসমখন অতি পুৰনি কালৰে পৰা নাট্যকলাৰ দিশত আগৰঙা। বৈষ্ণৱ যুগত পঞ্চদশ শতিকাত শংকৰগুৰু আৰু মাধৱগুৰুৱে সৃষ্টি কৰা অংকীয়া নাট ভাওনাকেইখন অসমৰ পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ নাটৰ নিদৰ্শন হিচাপে ধৰা হয়, যদিও আচলতে প্ৰাক শংকৰী যুগতেই অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত লোকনাট্যকলাৰ অনুষ্ঠান পৰিৱেশন হোৱাৰ তথ্য পোৱা যায়। প্ৰাক্ শংকৰীযুগৰ সেই নাট্যকলাৰ সমলৰ ভিত্তিত গুৰু দুজনাই অংকীয়া নাট সৃষ্টি কৰিছিল। প্ৰাক ঐতিহাসিক কালৰে পৰা অসমত চলি অহা নাট্যানুষ্ঠানসমূহৰ ভিতৰত হ'ল—

পুতলা নাচ, ওজা পালি, ঢুলীয়া, নাগাৰা নাম ভাওনা ইত্যাদি।

অতীতৰে পৰা চলি অহা এই লোকপৰিবেশ্য-কলাসমূহে অসমৰ গ্ৰাম্য সমাজত বহুতো প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আহিছে। নৃত্য-ভংগীমা আৰু অভিনয় শৈলীৰ মাজেৰে, ধেমেলীয়া কথাৰ দ্বাৰা শ্ৰোতা দৰ্শক মণ্ডলীক বিভিন্ন পৌৰাণিক কাহিনীৰ জ্ঞান দিয়াৰ লগতে মনোৰঞ্জন দিয়াই আছিল এই অনুষ্ঠান বিলাকৰ মূল উদ্দেশ্য। অতীজৰে পৰা মানুহৰ মন মগজুত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা এই লোকনাট্যানুষ্ঠান সমূহৰ যথেষ্ট প্ৰয়োজনীয়তা আছে কাহিনীৰ সাৱলীলতা ধৰ্ম নিৰপেক্ষতা, গতিশীলতা অলিখিত ৰূপে পৰিবেশন শৈলীৰ বৈচিত্ৰতাৰে ভৰপূৰ লোকপৰিবেশ্য কলাসমূহৰ অধ্যয়নৰ যোগেদি সেইবোৰৰ প্ৰকৃত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰি ভালদৰে উপস্থাপন কৰিব পাৰিলে আজিৰ প্ৰজন্ম অধিক আগ্ৰহী আৰু উপকৃত হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

(ii) অধ্যয়নৰ পৰিসৰ= এই অধ্যয়নত নলবাৰী জিলাৰ লোক পৰিবেশ্য কলাসমূহৰ আলোচনা কৰা হৈছে। অসমৰ ভালেমান অঞ্চলত আৰু গাৱে- ভূঞে প্ৰচলিত নাগাৰা নাম, পুতলা নাচ, দেওধনী নৃত্য ঢুলীয়া আদিৰ ওপৰ গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। এই কলাৰ পৰিবেশন শৈলী, সাঁজ পাৰ, উদ্ভৱ আৰু বিকাশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা হৈছে।

(iii) অধ্যয়নৰ প্ৰমেয়= অসমীয়া লোককলাৰ ক্ষেত্ৰত সমৃদ্ধি সাধনাত এই লোক সংস্কৃতিয়ে বিশিষ্ট ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। পুতলা নাচ বা নাগাৰা নাম আদিয়ে সমাজত নান্দনিক দিশটোৰ পৰিপুষ্টি সাধনাত এই কলাসমূহে যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলাইছে। নাগাৰা নামেই হওঁক বা পুতলা নাচেই হওঁক ইয়াক গঠন কৰিবলৈ কৰ্মীৰ পৰিমাণো কম হয়, অতি ক্ষুদ্ৰ পৰিসৰতে এই দলৰ গঠন হয়।

১.১ প্ৰথম অধ্যায় :

১.১ নলবাৰী জিলাৰ পৰিচয়= অসমৰ পশ্চিম দিশত অৱস্থিত নলবাৰী এখন ঐতিহ্যমণ্ডিত জিলা। পোন প্ৰথমতে নলবাৰী কামৰূপ জিলাৰ এক মহকুমা আছিল। ১৯৮৩ চনৰ ১৪ আগষ্টৰ পৰাহে নলবাৰীক জিলা হিচাপে ঘোষনা কৰা হয়। এই জিলাখনৰ মাটিকালি হৈছে ৯৯৯.৯০ বৰ্গ কি: মি।

নলবাৰী জিলাৰ চাৰিসীমা বুলিলে —

i) উত্তৰে বাক্সা জিলা।
ii) পূবে কামৰূপ গ্ৰাম্য জিলা।
iii) দক্ষিণে ব্ৰহ্মপুত্ৰ।
iv) পশ্চিমে বৰপেটা জিলা।

নলবাৰী নামটোৰ উদ্ভৱ সন্দৰ্ভত বহুতো জনশ্ৰুতি শুনিবলৈ পোৱা যায়—

i) বিদৰ্ভ ৰাজ নল'ৰ বাৰী হিচাপে জিলাখনৰ নাম নলবাৰী হোৱা বুলি কোৱা হয়।

ii) যথেষ্ট পৰিমাণে নল- খাগৰি থকা বাবে ইয়াৰ নাম নলবাৰী হ'ল।

iii) ১৮৯৭ চনৰ ভূমিকম্পত লুপ্ত হোৱা 'ন' নামৰ নদীখনৰ পৰা নলবাৰী নামটো হোৱা বুলি কোৱা হয়।

iv) ন- নদীৰ পাৰত বাস কৰা কৈৱৰ্ত মানুহ প্ৰথমে উঠি আহি নতুনকৈ ন-নদীৰ উত্তৰে বসতি স্থাপন কৰা কাৰণে নলবাৰী হোৱা বুলি কোৱা হয়।

নলবাৰীক শিক্ষাৰ নবদ্বীপ বুলি কোৱা হয়। শিক্ষা, সাহিত্য সাংস্কৃতিৰ সাধনা কৰি বহুকেইজন পুৰোধা ব্যক্তিয়ে নলবাৰী জিলাখনৰ নাম উজ্জ্বল কৰিছে। বৃটিছ শাসনকালতে গৰ্ডন চাহাবে নলবাৰীত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ পাতনি মেলি 'নলবাৰী মাধ্যমিক ইংৰাজী বিদ্যালয় নামেৰে প্ৰথম বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল। ১৯১৭ চনত এই বিদ্যালয়খনেই গৰ্ডন হাইস্কুললৈ উন্নীত কৰা হয়। নলবাৰীৰ শিক্ষানুৰাগী ব্যক্তিসকলৰ তত্ত্বাৱধানত পৰ্যায়ক্ৰমে নলবাৰী মহাবিদ্যালয়, দেৱিৰাম পাঠশালা হাইস্কুল, মহেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী বালিকা বিদ্যাপীঠ, নলবাৰী ছোৱালী হাইস্কুল আদি শিক্ষানুষ্ঠান সমূহ গঢ় লৈ উঠে। এই শিক্ষানুষ্ঠানবোৰে বিভিন্ন গুণী জ্ঞানী ব্যক্তিৰ জীৱনৰ বাট পোহৰাই তুলিছে।

ত্ৰৈলোক্যনাথ গোস্বামী, ৰঘুনাথ চৌধুৰী, শশী শৰ্মা, আদ্য শৰ্মা, প্ৰসন্ন নাৰায়ণ চৌধুৰী আদি ব্যক্তি-সকলৰ জীৱনজোৰা সাধনাই ঠাইখনক জিলিকাই ৰাখিছে। শিক্ষাৰ লগতে সাংস্কৃতিক আৰু আধ্যাত্মিক দিশতো এই ঠাইখন আগবঢ়া। নলবাৰীৰ হৰিমন্দিৰৰ ৰাস অসমৰ ভিতৰতে অন্যতম, এই ৰাস মহোৎসৱে জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো মানুহকে একেলগ কৰে। উত্তৰ পূৰ্ব ভাৰতৰ বৃহত্তম ৰাস উৎসৱ বুলিলে মনলৈ আহে নলবাৰীৰ ৰাস মহোৎসৱৰ কথা। বৌদ্ধিক চিন্তাৰ যজ্ঞভূমি নলবাৰীৰ ৰাস মানেই হ'ল জনসমুদ্ৰৰ বিশালতা। নলবাৰীৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ আৰু ঐতিহ্যৰ ধ্বজা বহন কৰিছে নলবাৰীৰ ৰাস মহোৎসৱে।

১.২ গাঁৱৰ পৰিচয়= বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰে ভৰপূৰ বৰাজোল গাওঁখন হ'ল নলবাৰী জিলাৰ ঘগ্ৰাপাৰ ৰাজহ চক্ৰৰ ১৪ নং পূব-বনভাগ গাওঁ পঞ্চায়তৰ অন্তৰ্গত। ঐতিহ্য মণ্ডিত নলবাৰী জিলাৰ এই গাওঁখন উত্তৰ পূব কোণত অৱস্থিত।
'বৰাজোল' গাওঁখনৰ নামটো পূৰ্বতে কিহৰ বাবে দিয়া হৈছিল সেই বিষয়ে এতিয়াও কোনো ধৰণৰ তথ্য পোৱা যায়। এই গাওঁত বৰাজোল উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় নামৰ এখন নামকৰা বিদ্যালয় আছে, লগতে বৰাজোল ভেৱালী হাইস্কুল নামৰ এখন শিক্ষানুষ্ঠান আছে। বৃহত্তৰ অঞ্চলটোত সামাজি প্ৰতি সপ্তাহে এখন ডাঙৰ হাট বজাৰ বহে। বৰাজোল সাপ্তাহিক বজাৰ বুলিলে ওচৰৰ বিভিন্ন গাওঁৰ মানুহে সেই বজাৰলৈ আহে। বহু কৃষকে নিজৰ উৎপাদিত সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰাৰ লগতে নিজৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী ক্ৰয় কৰে।

যৰাজোল গাওঁৰ মাজমজিয়াতে থকা "শ্ৰী শ্ৰী দুৰ্গামন্দিৰত" বহু ডাঙৰকৈ দুৰ্গা পূজা পালন কৰা হয়। —

১.৩ চাৰিসীমা মাটিকালি: যৰাজোল গাওঁৰ মুঠ মাটিকালিৰ পৰিমাণ হ'ল ৩৭১.৪১ হেক্টৰ।

ইয়াৰ উত্তৰে পানবাৰী, পূবে মালিকুচি পশ্চিমে খাবলগা আৰু জাবজাবকুচি, দক্ষিণে ৰামপুৰ উজাগৰা গাওঁ অৱস্থিত।

২.৪ জনসংখ্যা জাতি, বৰ্ণ, ধৰ্ম= যৰাজোল গাওঁৰ বৰ্তমান জনসংখ্যা হ'ল ৩০১৯ জন। প্ৰতিবছৰে এইগাওঁৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধি হৈ আছে। বিভিন্ন জাতি-উপজাতিৰ অপূৰ্ব মিলনভূমি এই গাওঁখনত সংখ্যালঘু মুছলমানকে ধৰি, বড়ো, কোঁচ, কলিতা ব্ৰাহ্মণ আদি সকলো জাতিৰ মানুহে বহুতো মিলাপ্ৰীতিৰে বসবাস কৰি আহিছে।

গাওঁখনত প্ৰত্যেক জাতিৰে মানুহ বসবাস কৰা বাবে ইয়াত সকলো উৎসৱ পাৰ্বণ

সকলোৱে মিলি-জুলি পালন কৰে। দুগা মন্দিৰৰ প্ৰাসাংগনত বঙালী বিহুৰ আদৰ উৎসৱ পালন কৰা হয়, আত সকলো ধৰ্মাৱলম্বী লোকে সহায় সহযোগ কৰে। ঠিক তেনেদৰে মছজিদত ঈদ পালনৰ সময়তো সেই উৎসৱত সকলোৱে ভাগ ধৰে।

দ্বিতীয় অধ্যায় ২.০

২.১ লোক পৰিবেশ্য কলা / লোকনাট্যানুষ্ঠান : লোক সংস্কৃতিৰ প্ৰধান বিভাগ ৪ টাৰ ভিতৰত লোকপৰিবেশ্য কলাৰ স্থান সুনিৰ্দিষ্ট। সাধাৰণতে লোকজীৱনৰ হৰ্ষ-বিষাদ সুখ-দুখ আদি নানা অনুভূতিৰ বাচিক আংগীক সাত্ত্বিক আদি অভিব্যক্তিকেই লোক পৰিবেশ্য কলাৰ প্ৰধান উপজীব্য। ই লোকায়ত সমাজ-জীৱনৰ সৃষ্টি। বহু যুগ ধৰি পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা লোক পৰিবেশ্য-কলাসমূহে লোকসমাজৰ স্বৰূপ সৌন্দৰ্য্য, চেতনা কলাত্মক অভিব্যক্তি জিলিকাই তোলে। লোক নৰ-নাৰীৰ আদিম বিশ্বাস ধৰ্মীয় চিন্তা-চেতনাৰ সৈতে লোক পৰিবেশ্য কলা নিবিড় ভাৱে জড়িত। ই হ'ল মানৱ সভ্যতা আৰু সাংস্কৃতিৰ সু-প্ৰাচীন অভিব্যক্তিৰ ৰূপৰেখা।

পৰিবেশ্য কলাৰ জৰিয়তে গীত-পদ, প্ৰবচন- লোকোক্তি, পুৰাণ-কথা, জনশ্ৰুতি; মালিতা বা কাহিনীগীত আদিয়ে নৃত্য-গীত, বাদ্য-বাজনা,

অভিনয় আদিৰ মাধ্যমেৰে দৃশ্য-শ্ৰব্য ৰূপে পৰিগ্ৰহ কৰে। লোক পৰিবেশ্য কলাই লোকসংস্কৃতিৰ আন তিনিটা ক্ষেত্ৰ বা দিশৰ সৈতে অংগাংগী সম্পৰ্ক বজায় ৰাখি আহিছে। সামাজিক লোক আচাৰ-ব্যৱস্থা বা লোকাচাৰৰ চাৰিটা উপবিভাগ যেনে: বিশ্বাস আৰু ধৰ্ম, উৎসৱ-অনুষ্ঠান, লোক-ঔষধি, অৱসৰ-বিনোদন, আৰু খেল-ধেমালিৰ লগত গীত-নৃত্য, অভিনয়ৰ সম্পৰ্ক অতিকৈ নিবিড়। ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানতেই বিবিধ গীত-নৃত্য, অভিনয়-নাটক আদিৰ জন্ম। গ্ৰীক দেৱতা ডায়োনিছাছৰ সন্তুষ্টিৰ অৰ্থে অনুষ্ঠিত নৃত্যৰপৰাই গ্ৰীক ট্ৰেজেডিৰ উদ্ভৱ হৈছে। শিৱ-ৰুদ্ৰৰ অভ্ৰৰ পৰাই উদ্ভৱ হৈছে ভাৰতীয় নাটকৰ দেৱ-দেৱীক নৃত্য-গীত, অভিনয় আদিৰে যিমান সহজে সন্তুষ্ট কৰিব নোৱাৰি, অৰ্থাৎ পূজা-উপাসনা, যজ্ঞ-সবাহ, গোন্ধ-আসৰ আদিৰ প্ৰসংগত ওজাপালিৰ দৰে দৃশ্য-শ্ৰব্য, কলা-কৌশলেৰে, গীত-নৃত্য,

অভিনয় নাটক প্ৰদৰ্শন কৰে ; নামঘৰেই বা নামঘোষা দল, ঢুলীয়া- কালীয়া, খুলীয়া ভাওৰীয়া, ভাৰীগান- ভাওগান, কুশানগান, পদ্মা পুৰাণৰ গান, কাঁতী-পুৰাণৰ গান আদি কলাবোৰে ধৰ্মীয় অনু-ষ্ঠানতেই নৃত্য- গীত প্ৰদৰ্শন কৰে। উৎসৱ- অনুষ্ঠানৰ প্ৰসংগত বিশেষকৈ ঋতুমূলক উৎসৱ- অনুষ্ঠান বা কৃষিমূলক উৎসৱৰ অনুষংগত ধৰ্মনিৰপেক্ষ নৃত্য- গীত অভিনয় অনুষ্ঠিত হয়। সংস্কাৰমূলক কৃত্যৰ লগতে গীত- নৃত্য অভিনয় জড়িত।

ভৌতিক সংস্কৃতিৰ অন্তৰ্গত লোককলা আৰু লোকশিল্পৰ লগতে গীত- নৃত্য অভিনয়ৰ সম্পৰ্ক জড়িত হৈ আছে। লোকনাট্য আৰু লোকনৃত্যত মুখাৰ স্থান অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। চণ্ডীনাচৰ নৰ্তকে ব্যৱহাৰ কৰা মুখা, ভাৰীগান, ঢুলীয়া- নাটক, খুলীয়া আৰু ভাওৰীয়াৰ বিভিন্ন চৰিত্ৰই ব্যৱহাৰ কৰা মুখাবোৰ লোকশিল্প আৰু লোককলাৰ নিদৰ্শন।

তেনেদৰে - লোকগীত- লোকনৃত্য- লোকনাটক- অভিনয় আদিত সংগত কৰা বাদ্যযন্ত্ৰসমূহ লোকশিল্পৰ আৰু লোককলাৰ পৰিচায়ক।

জাতীয় জীৱনৰ লগত জাতীয় পৰিবেশ্য কলা ৰীতিৰ সম্বন্ধ অতি গভীৰ। জাতি-বিশেষৰ সাংস্কৃতিক চেতনা, শিল্পবোধ, আশা- আকাংক্ষা সামাজিক জীৱন যাত্ৰা আদিৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰকাশ ঘটে।

~~১.২ পৰিচয়, সংজ্ঞা~~

১.২ নলবাৰী অঞ্চলৰ লোক পৰিৱেশ্য কলা : লোক পৰিৱেশ্য কলা লোক সংস্কৃতিৰ এটা অন্যতম অংশ। অতীতৰ পৰা লোক পৰিৱেশ্য কলাসমূহে আমাৰ বিশেষকৈ গ্ৰাম্য সমাজত বিশেষ সমাদৰ লাভ কৰি অহা আমি দেখিবলৈ পাওঁ। লোক সংস্কৃতিয়ে মানুহৰ বিভিন্নতাৰ মাজতো ঐক্যৰ প্ৰতিফলন ঘটায় আৰু পাৰস্পৰিক সহানুভূতিশীলতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে। লোক পৰিৱেশ্য কলা লোক সমাজৰ দ্বাৰা সৃষ্ট পৰিৱেশন ৰীতিৰ সহায়ত প্ৰচলিত হৈ

থাকে। লোক পৰিবেশ্য কলা-ৰীতিৰ বৈচিত্ৰ্য আৰু বৈচিত্ৰ্যই অসমৰ সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাক বিশিষ্ট মৰ্যদা প্ৰদান কৰি আহিছে। নাগাৰা নাম, ওজাপালি ঢুলীয়া, পুতলা নাচ, বাগৰুম্বা, কুশান গান আদি অসমত সৰ্বসাধাৰণভাৱে প্ৰচলিত আৰু জনপ্ৰিয় লোক পৰিবেশ্য কলা।

নলবাৰী অঞ্চলত প্ৰচলিত লোক পৰিবেশ্য কলাসমূহৰ ভিতৰত পুতলা নাচ, নাগাৰা নাম, ওজাপালি, ঢুলীয়া, বেণ্ডপাৰ্টি আদি উল্লেখযোগ্য। পুতলা নাচৰ পিছতেই নলবাৰী অঞ্চলত প্ৰচলিত আন এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ লোক পৰিবেশ্য কলা হৈছে 'ওজাপালি'। 'ঢুলীয়া নৃত্য' নলবাৰী অঞ্চলত প্ৰচলিত ~~আন~~ অন্যতম জনপ্ৰিয় লোক পৰিবেশ্য কলা। ১৯২৪ চনতেই নলবাৰী জিলাৰ চান্দকুচিৰ বায়ন মণ্ডলু মেধিৰ নেতৃত্বত 'প্ৰাচীন সাংকৰী পুতলা নাচ' দলৰ জন্ম হৈছিল। বায়ন মণ্ডলু মেধিৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁ পুত্ৰ-নাতিয়ে

দলটো পৰিচালনা কৰে ।

নলবাৰী অঞ্চলত প্ৰচলিত প্ৰধান কেইটা-মান লোক পৰিবেশ্য কলাৰ তলত আলোচনা কৰা হ'ল—

i) ওজাপালি= ওজাপালি অসমৰ প্ৰাচীন লোকনাট্য-কলা । ওজাপালিক মূলতঃ দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি, সেই ভাগ দুটা হ'ল—

(ক) বিষ্ণু পূজাৰ লগত জড়িত ওজাপালি (ব্যাস বা বিয়াহৰ ওজাপালি)

(খ) সৰ্প দেৱী বা মনসা পূজাৰ লগত জড়িত ওজাপালি (সুকনানী ওজাপালি ।

সৰ্বভাৰতীয় কথাকতা পৰম্পৰাৰ প্ৰত্যক্ষ ধাৰক বাহক ওজাপালি প্ৰাচীন ক পৰা অসমত এক জনপ্ৰিয় কলা হিচাপে প্ৰচলিত হৈ আহিছে । ১৯৭৪ চনত অসম চৰকাৰৰ জনসংযোগত বিভাগৰ সঞ্চালক লুইতকোঁৱৰ ৰুদ্ৰ বৰুৱা আৰু আনন্দমোহন ভাগৱতীৰ সহযোগত ওজাপালি শাস্ত্ৰীয় কাৰ্য্যসূচীত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হ'য় ।

ব্যাস বা বিয়াহুৰ ওজাপালিৰ অন্তৰ্ভুক্ত উপবি-ভাগসমূহৰ ভিতৰত এই ওজাপালি অন্যতম। নলবাৰী অঞ্চলত "ভাইনা"ৰ প্ৰচলন সৰ্বাধিক। সেইদৰে বাংগুৱা ওজাপালিৰ ভিতৰত "পদ্মপুৰাণ" ৰ গীত গোৱা ওজাপালিৰ আদৰ নলবাৰী অঞ্চলতে সৰ্বাধিক নলবাৰী অঞ্চলত ওজাপালি অনুষ্ঠানৰ জনপ্ৰিয়তা আজিও শেষ হৈ যোৱা নাই। ডলাবৰী, জাগ্ৰা টেক- ঘাটী আদি গাওঁ ওজাপালি অনুষ্ঠানৰ বাবে আজিও বিখ্যাত।

ওজাপালি আৰু ভাইনাৰ কেইজনকৈ শিল্পী থাকে। ওজাপালিত এজন ওজা, এজন ভাইনা আৰু পিছৰ আৰীত চাৰিজন পালি থাকে। আনহাতে ভাইনা দলটোত এজন ওজা, দুজন জয়নাপালি আৰু পিছৰ আৰীত চাৰিজন পালি থাকে। ওজাপালিৰ পালিয়ে একহাতেদি তাল ব্যৱহাৰ কৰাৰ বিপৰীতে ভাইনাত পালিয়ে দুই হাতেদি তাল ব্যৱহাৰ কৰে।

ইয়াৰ ভাইনাজনে আকৌ বগা কাপোৰৰ জামা পিন্ধে। দেখিবলৈ ঠিক অসমীয়া নাটৰ সূত্ৰধাৰৰ নিচিনা।

ভাওনাৰ নৃত্য সংগীত সমীয়া গায়নপালিৰ বচনবোৰো হাস্যৰসাত্মক। সাধাৰণতে ওজাপালিৰ সাজপোৰ সাধাৰণ ওজাই মূৰত পাগ থাকে। পিন্ধনত চুৰিয়া-চোলা, আৰু ডিঙিত চেলেং কপালত বগা ফোঁট থাকে।

পুতলা নাচ= অসমত পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা লোক পৰিবেশ্য কলাসমূহৰ ভিতৰত পুতলা নাচ অন্যতম। ভাৰতৰ অন্যান্য ঠাইৰ দৰে অসমতো দুই শ্ৰেণীৰ পুতলা নাচৰ প্ৰচলন আছে বুলি জনা যায়। অৰ্থাৎ হাত পুতলা, আৰু সাৰি পুতলা ঠাইত বিশেষ প্ৰচলন দেখা যায়।

পুতলা নাচক ভাৰতীয় নাট্য সাহিত্যৰ পূৰ্বপুৰুষ বুলি কোৱা হয়। নবীন শৰ্মাই পুতলা নাচক ৪ টা ভাগত ভাগ কৰিছে, ভাগসমূহ হ'ল

(ক) সূতা বা সূত্ৰধাৰে পৰিচালনা কৰা পুতলা।

(খ) লাঠিৰে পৰিচালনা কৰা পুতলা।

(গ) হাতেৰে পৰিচালনা কৰা পুতলা।

পুতলা নৃত্যগীত আৰু অভিনয়ৰ সমষ্টি। পুতলা নাচৰ মূল সূত্ৰধাৰ, ওঁজা, নায়ক, পদ আৰু পালি থাকে।

অভিনয়ৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা পুতলাবোৰৰ হাত ভৰি আৰু ডিঙিত দৰ্শকে দেখা নোপোৱাকৈ সূতা ৰজাল বান্ধি আৰু কাপোৰৰ আঁৰত থকা এজন ব্যক্তিয়ে ভিতৰৰ পৰা পুতলাবোৰ পৰিচালনা কৰে। আৰু কাপোৰৰ আঁৰত থকা ব্যক্তিজনে কলা সূতাৰে অত্যন্ত অৰ্থপূৰ্ণ, জীৱন্ত নাচ পুতলাৰ মাজেৰে পৰিচালনা কৰে।
সূতা ধৰি প্ৰদৰ্শন কৰা এই নাচৰ পৰাই পিছলৈ নিশ্চয় সূত্ৰধাৰ শব্দটো অহা বুলি অনুমান কৰা হয়। পুতলা নাচ অভিনয়ৰ সময়ত নল-খাগৰি কলপাত বাঁহেৰে সজা পেপাৰ অত্যন্ত অভিনয় বিশ্বাস যোগ্য কৰি তুলিবলৈ বিভিন্ন ধৰণৰ পুতলাৰ মাত উলিয়াই বচন মাতে। ইয়াৰ লগে লগে বায়ন নামৰ এজনে পাৰদৰ্শি ব্যক্তিয়ে পুতলাৰ বচন আৰু অভিনয় ব্যাখ্যা কৰি দি থাকে। পুতলা নাচ প্ৰদৰ্শনৰ বাবে এমন সুকীয়া মঞ্চৰ প্ৰয়োজন। দৰ্শক আৰু মঞ্চৰ মাজৰ ঠাইখিনিত গায়ন বায়নৰ দলটো থাকে।

গায়ন বায়নৰ গীতৰ মাজেদি অভিনয়ৰ কাহিনী-ভাগে বিকাশ লাভ কৰে। পুতলাই বায়নৰ লগত কথা-পাতি ৰাইজক হুহুৱাটো হুই নাটত নৱৰস আনে। গায়ন-বায়নৰ দলটোৰ কাষত থকা মঞ্চৰ আধকাপোৰৰ পিছফালেদি প্ৰৱেশ আৰু প্ৰস্থান দেখুওৱা হয়। সূত্ৰধাৰসকলে পুতলাৰ জৰিয়তে ধৰ্মীয় আখ্যানৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আন বিভিন্ন আখ্যান কাব্য আৰু অভিনয় কৰি দেখুৱাই।

<u>ঢুলীয়া</u>= এইবিধ মূলত কামৰূপ আৰু দৰঙৰ লোক-নাট্যানুষ্ঠান। কামৰূপীয়া ঢুলীয়াৰ গীত-মাত, নৃত্য ভংগীমা, ব্যংগ অভিনয়, নানা বিধৰ চাৰ্কাচ, খেল-ধেমালি, বচন, প্ৰভৃতিবোৰ সুকীয়া বৈশিষ্ট্য লক্ষিত হৈছিল।

উজনিত ঢুলীয়া ভুজনাই বিয়া আৰু, সভা-সমিতিত ঢুলীয়া ভুজনাত পৰিবেশন কৰে। দৰঙৰ কিছু ঠাইত আজিও এই লোক নাট্য প্ৰচলিত হৈ আছিছে।

ঢুলীয়া ভাওনাত মনুষ্য কাহিনী এটাকে ভাগ লোক গীতৰ মাধ্যমেৰে নাট্যৰূপ দিয়ে। ঢুলীয়া দলৰ ক্ৰিয়া-কলাপ আৰু নাচ-গানে প্ৰবিধি লোকনাট্যিক উপভোগ্য কৰি তোলে। ঢুলীয়া দলে প্ৰথমে ৫,৬ টা আৰু ওপৰৰ ঢোল ব্যৱহাৰ কৰে। ঢোলৰ লগত বিভিন্ন ধৰণৰ বাদ্যও থাকে ঢুলীয়া সকলৰ সাজ-পাৰ সাধাৰণ যদিও অঞ্চলভেদে ৰঙীন সাজ-পাৰ পিন্ধে, মূৰত পাগ মাৰে আৰু ভৰিত ঘুনুকা পিন্ধে।

নাগাৰা নাম= লোক পৰিৱেশ্য কলা লোকায়ত সমাজ জীৱনৰ সৃষ্টি, সেয়েহে ই লোক সমাজৰ স্বৰূপ, সৌন্দৰ্য চেতনা তথা কলাত্মক অভিব্যক্তিৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিব পাৰে।

নাগাৰা নাম প্ৰবিধি অৰ্দ্ধ নাটকীয় লোক পৰিৱেশ্য কলা। ই কামৰূপ দৰং, তথা নলবাৰী অঞ্চলৰ প্ৰতি বিশেষ জনপ্ৰিয় অনুষ্ঠান। বিংশ শতিকাৰ আগভাগলৈকে এই কলাবিধি কামৰূপ আৰু দৰং জিলাতেই বিশেষভাৱে আবদ্ধ হৈ আছিল। পৰৱৰ্ত্তী কালত নলবাৰী, গোৱালপাৰা নগাওঁ আদি জিলা সমূহলৈও বিস্তৃত হৈ আকৰ্ষণীয়

লোক অনুষ্ঠান হিচাপে সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। প্ৰাচীন অসমৰ বৈষ্ণৱ পুথি আদি, চৰিত-কথা আদিত কীৰ্ত্তন, খিয়নাম, চৌতালি নাম, পালনাম আদি বিভিন্ন নাম অনুষ্ঠানৰ বৰ্ণনা পোৱা যায়, কিন্তু নাগাৰা নামৰ উল্লেখ বা বৰ্ণনা কেতিয়াও পোৱা নাযায়। পঞ্চদশ ষোড়শ শতিকা মানত নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰতিষ্ঠাতা শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ দিনতে পালনাম, খিয়নাম আদিৰ উদ্ভৱ হোৱাৰ নিদৰ্শন আছে।

সাম্প্ৰতিক কালত নলবাৰীকেন্দ্ৰিক নামনি অসমত নাগাৰা নাম অতি জনপ্ৰিয় জন-বিনোদনৰ অনুষ্ঠান হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। ধৰ্মীয় উৎসৱ অনুষ্ঠান, পূজা-পাতল আদি উপলক্ষ্যে নাম অনুষ্ঠানৰ, সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰা আদিতো নাগাৰা নামৰ প্ৰভাৱ সুদূৰপ্ৰসাৰী।
এই নাম অনুষ্ঠানৰ আটাইতকৈ আকৰ্ষণীয় পৰ্বটো হৈছে ঢোল তালৰ চাং প্ৰদৰ্শন।

দেওধনী নৃত্য = অসমৰ আন এবিধ লোক নৃত্য হ'ল দেওধনী নৃত্য। দৰঙ্গী অঞ্চলত শুকনাৰী পূজাৰ লগত দেওধনী নৃত্য সংলগ্ন আছিল। দেওধনী নাচ-নাচনীৰ লগত দেৱতা লম্ভে বুলি জনবিশ্বাস আছে। অসমৰ বহু ঠাইত এই নৃত্যৰ প্ৰচলন আছিল। মঙলদৈৰ মাৰৈ পূজাৰ দেওধনী, দক্ষিণ কামৰূপৰ দেওধনী নৃত্য অন্যতম। দেওধনী নাচত ডাৱৰ ঢোল আৰু তাল বজোৱা হয়। কোনো কোনোৱে এই নাচটোক বেউলাই স্বৰ্গৰ দেৱ ৰাজসভাত দিয়া অলৌকিক নৃত্যৰ প্ৰতিৰূপ বুলিও কব বিচাৰে। জন-জাতীয় সমাজতো এই নৃত্যৰ প্ৰচলন আছিল। কামাখ্যা মন্দিৰত প্ৰাচীন কালৰে পৰা এই নৃত্যৰ প্ৰচলন হৈ আছিল। কামাখ্যা মন্দিৰত দেৱী পূজাৰ উপলক্ষ্যে এই দেওধনী নৃত্য নাচিছিল।

৩.০ তৃতীয় অধ্যায়=

৩.১ নিজ অঞ্চল বা গাঁৱৰ লোকপৰিবেশ্যকলাৰ পৰিচয়=

বৰাজোলা গাঁৱখনৰ লোক পৰিবেশ্য কলাৰ পৰিচয় দিবলৈ পৰিসৰ ইমান দীঘলীয়া নহয় বুলিব কব পাৰি, তথাপিও ইয়াত প্রচলিত কিছুমান লোকপৰিবেশ্য কলাৰ বিষয়ে তলত আলোচনা কৰা হ'ল —

নাগাৰা নাম= "নাগাৰা বা নেগেৰা" বাদ্যক মূল বাদ্য হিচাপে লৈ পৰিবেশন কৰা এক লোক-পৰিবেশ্য কলা। অসমৰ ধৰ্মীয় সমাজত প্রচলিত বিভিন্ন নাম, যেনে: খিয় নাম, দিহা নাম, ধুলা নাম বহা নাম আদিৰ দৰে নাগাৰা নামো এক আধ্যাত্মিক ভাবপূৰ্ণ নাম।

আমাৰ গাঁৱৰ ভিতৰতো এটা পোন্ধৰ জনীয়া নাগাৰা নামৰ দল প্ৰায় বিশ বছৰ ধৰি ~~এক~~ চলি আহিছে। এই মুৰব্বী পাঠকজনৰ নাম শ্রীমন্টু পাঠক ডাঙৰীয়া।

যেনেকুৱা নাম ঘোষা শৈলী বৰ সৰল আৰু আকৰ্ষণীয় হোৱা বাবে বিভিন্ন দিশত সমাদৰ লাভ কৰিছে।

সাধাৰণতে নাগাৰা নাম পৰিবেশন কৰোঁতে এটা বা এযোৰ বৰ নাগাৰা বজায়। তাৰ নাগাৰাবোৰক ধুমধুমী বোলা হয় আৰু সৰু-বোৰক কুৰকুৰী বুলি কোৱা হয়। নাগাৰা নামৰ কাহিনী বা আখ্যানসমূহৰ পৰা দৰ্শকে বিভিন্ন বিষয়ৰ শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰে।

ভঠেলি = ভঠেলি বা পাতৰা তোলা হ'ল হিন্দু ধৰ্মত প্ৰচলিত বাঁহ গছক দেৱতা জ্ঞান কৰি কৰা এক ধৰণৰ পূজা। প্ৰধানকৈ নামনি অসমত এই পূজাৰ প্ৰচলন বেছি।

প্ৰায় প্ৰতি বছৰে আমাৰ অঞ্চলটো বহাগৰ এক নিৰ্দিষ্ট দিনত বেলেগ বেলেগ ~~আঁতিৰে~~ নীতি-নিয়মে এই উৎসৱ এদিনীয়াকৈ পালন কৰা হয়। কোনো জাকজমকতা নকৰাকৈ উদ্‌যাপিত এই ভঠেলি উৎসৱৰ দিনা পুৱাৰ ভাগতে গাঁৱৰ ডেকা-চেমনীয়া

লৰাঁহঁতে জাতি বাঁহ বজাল আগলি নকটাকৈ মূঢ়াৰ চৈতে উঠালি আনি ভালদৰে চাঁচি-ঢুকুকি ধুই পথালি লয়। আৰু পিছত সেই বাঁহজালত বহু বিধৰ কাপোৰেৰে মেৰিয়াই ফুলৰ মালাৰে সজাই আৰু পূজা কৰা হয়। এনেদৰেই ভৰালি উৎসৱ পালন কৰা হ'য়।

সাং- কীৰ্ত্তন = সাংকীৰ্ত্তন বুলি কলে নাতিগোসাঁইৰ বৰ্টা ভাগ বুলি কব পাৰি। বৰ্তিয়াবে পৰা প্ৰায় দশ বছৰমান আগৰ পৰা "হৰেকৃষ্ণৰ দল" বুলি বৰ্টা নামৰ দল আছে। তেওঁলোকে হৰিকৃষ্ণৰ গুণানুকীৰ্ত্তন কৰাৰ লগতে আধ্যাত্মিক দিশৰ প্ৰতিটো অনুষ্ঠান পৰিবেশন কৰি আছিছে। বগা-ধূতী, পাঞ্জাৱী আৰু ফুলাম গামোচাৰে এই কীৰ্ত্তনৰ পিন্ধনে চৈলী আধাৰল।

১.২ গীত মাত নৃত্যকলাৰ পৰিচয়=

অসমৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত গীত- মাত নৃত্য কলাৰ সম্বন্ধে তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

আইনাম= অসমৰ নাৰী সমাজে সৰলভাৱে বিশ্বাস কৰে যে বসন্তৰ অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী আই শীতলা দুৰ্গা বা মহামায়াৰে আন এটা ৰূপ। বসন্ত কালত হেনো আই চেৰিটৈকে দেখা দিয়ে বুলি মানুহৰ লোকবিশ্বাস অনুসৰি 'সকনি' আৰু 'শকনি'ৰ ব্যৱস্থা কৰি নিজতেই দেৱীশীতলা সন্তুষ্ট কৰিবৰ বাবে যুৱতী সকলে আৰু আগলতী পাতত শুধ বগা বস্ত্ৰে আসন পাতি আইক আহ্বান জনোৱা হয় এনেদৰে—

অসন পাতি দিলো বহক মহামায়া
আকৰ হুৰি কথা শুনি,
সকলো গোসাঁয়ে ৰঙেই চিতেৰে
কোনো দুৰ্গতি নাজিনী।
নাম ধৰা নামতী আৰু পাৰেৱতী
নামকে বিচাৰি যাওঁ,
নিজলাৰ ঘাটে আই নামি আহে
বৰআইক আগতে গাওঁ।

নাৰী মনৰ কাৰুণ্য তথা কোমলতাৰে পৰিপূৰ্ণ ভক্তিৰ এইগীত সমূহে সকলোৰে অন্তৰস্পৰ্শ কৰিব পাৰে।

মহোহো = নামনি অসমৰ কামৰূপত প্ৰচলিত এক জনপ্ৰিয় অনুষ্ঠান হৈছে মহ খেদা উৎসৱ। এই মহ খেদা উৎসৱ বৰপেটা অঞ্চলটো প্ৰতি বছৰে পালন কৰি অহা হৈছে। আঘোণ মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত ডৰৰীয়া ল'ৰাবোৰে এই উৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰে সেই অনুসৰি মহহো গীত গাই মানুহৰ চোতালে- চোতালে, নাচোন- বাগোন কৰি আশীৰ্বাদ দিয়ে। এনে কাৰ্য্যৰ ফলত মহৰূপী অপশক্তি বাহৰবোৰলৈ আঁতৰি যায় বুলি বিশ্বাস কৰা হ'য়—

অ' হৰি মহহো
মহ খেদা যাওঁ চো
মহে বুলে মল্লু চে
ঢেপেল পুৰা খালু চে
ঢেপেলত নহল পুন।
চাউল কৰে ঢুন ঢুন
চাউল নিদি দিলাক খৰি

— নেন্মোৰ ঘৰ লাখি চাৰি
লাখি চৰি যাওঁতে
~~সনাৰ নাঙল ৰূপাৰ যমাল~~
~~নেন্মোৰ নাঙল~~
সনাৰ নাঙল পাওঁতে
সনাৰ নাঙল ৰূপাৰ যমাল
নেন্মোৰ ঘৰ দেইখলা ভাল।
এন্মোৰ ঘৰত কিস্মোৰ থিঙা
জলি কান্দে টিঙা টিঙা
বাঁহৰ পাত চিকি মিকি
আমাক লাগে সিকি সিকি
বাঘেৰ পাত চাকা - মাকা
আমাক লাগে টাকা টাকা
হলি দিলু ~~পাতে~~ হিয়ালে
টেম দিলু পাতে
মহোৰ মাককে পাৰ কইলু
বুঢ়া দিয়াৰ ঘাটে।
হৰি বোল হৰি।

মহোহো গীতসমূহ ছন্দোবদ্ধ আৰু কিছু পৰিমাণে অৰ্থহীন। গীতসমূহ কিন্তু মনোধৰ্মী হোৱা হেতুকে বিষয়ৰ পৰা বিষয়ান্তৰলৈ গতি কৰি অন্ত ভৈ পৰিসমাপ্তি ঘটে। তথাপিও লোক বিশ্বাসৰ উপৰত

গছ হৈ উঠিছে এক অমূল্য সম্পদ।

বিয়ানাম = অসমীয়া বিবাহ অনুষ্ঠানত বিভিন্ন সময়ত আয়তী সকলে গোৱা মাংগলিক গীত। এই বিয়া নামবোৰ অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ অমূল্য সম্পদ বিয়ানামবোৰৰ বিষয়বস্তু বৰ্ণনা আদিলৈ চাই বিয়া নামবোৰ দুটা ৰূপত পোৱা যায়। প্ৰথম বিধ গহীন গম্ভীৰ আৰু ৰসপূৰ্ণ। এই ধৰণৰ গীতত ৰাম-সীতা, ৰাধা- কৃষ্ণ, ঊষা- অনিৰুদ্ধ আদি পৌৰাণিক চৰিত্ৰ সমূহৰ বিবাহৰ বৰ্ণনা দি দৰা- কইনাক আবেগিক কৰা দেখা যায়। এই ধৰণৰ গীতত বিচ্ছেদৰ কাৰুণ্য, মিলনৰ আনন্দ আদি আয়তীসকলে সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰে। কইনাক মোমৰ ডাবিলে উলিয়াই কাৰুণ্য ভাব আৱৰবলৈ খাঁহি অসমতে গোৱা হয়। যেনে—

ৰঙাৰ মুঠা সেলেকা
ৰঙাৰ মুঠা সেলেকা
কইনাঘৰৰ জোৰালীবোৰৰ
নাক কেইটা চেপেটা।

এনেদৰে দৰাঘৰীয়াই কইনাঘৰক মৰা ঠেকা ৰানৰ উপাবিত্ৰ পৰিবেশটো বেছি উপভোগ্য হৈ

উঠৈ যেতিয়া সৰ হৈ পুৰোহিতৰ গাতো পৰেহি। এই গীতবোৰ অসমীয়া চহা জীৱনৰ অমূল্য সম্পদ।

অপেশ্বৰী সবাহ= অপেশ্বৰী সবাহ হৈছে অসমীয়া সমাজত লোক বিশ্বাস অনুসৰি পতা এক অনুষ্ঠান অসমীয়া লোকসকলৰ মাজত লৰা-ছোৱালী শুকাই-খীনাই গ'লে বা কোনো বেমাৰ আজাৰ হ'লে বা বয়স অনুসাৰে মাত নুফুটিলে বা ছোৱালী সন্তান প্ৰসৱিত হোৱাৰ সময় উকলি গলে সৰগৰ অপেশ্বৰীৰ কু-দৃষ্টি পৰা বুলি জনবিশ্বাস প্ৰচলিত

অপেশ্বৰী সবাহ দেওবাৰে হে ৰূপৰীয়া অনুষ্ঠিত হয়। দেওবাৰটো সূৰ্যৰ লগত জড়িত। আনহাতে লোকবিশ্বাস অনুসৰি অপেশ্বৰা সূৰ্যৰ কন্যা। গতিকে এই সময়ত অনুষ্ঠিত অপেশ্বৰী সবাহটো যেন সূৰ্যৰ লগত অপেশ্বৰাসকলৰ গভীৰ সম্পৰ্ক প্ৰতিফলিত হৈছে।

অপেশ্বৰী সবাহৰ নামগাহতে চাপৰি মৰা নহয়। নামৰ সময়ত গৃহস্থৰ পৰিয়ালবৰ্গই বিশেষকৈ মহিলাসকলে হাতযোৰ কৰি প্ৰজাপুলীত থাকি থাকে আশীৰ্বাদৰ অৰ্থত দিয়া আৰু পদযুক্ত গীত-পদ আবৃত্তি কৰা হ'য়।

২.৩ সামাজিক ভূমিকা / সাংস্কৃতিক দিশলৈ অৱদান ঃ

লোক পৰিবেশ্য কলাই অতীতৰে পৰা সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত বহুতো অৱদান আগ-বঢ়াই আহিছে। উৎসৱ পাৰ্বন আদিত পুতলা নাচ, নাগাৰা নাম, সংকীৰ্তন আদিৰ প্ৰচুৰ প্ৰচলনে মানুহৰ মন আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিছে। আধ্যাত্মিক চিন্তা- চেতনাৰে মনত আসভাগ লোৱা এই কলা-সমূহ আমাৰ অমূল্য সম্পদ।

সামাজিক দিশত চাবলৈ গলে ইয়াৰ প্ৰচলন অধিক হোৱা বাবে নৱপ্ৰজন্মৰ মনতো এই আধ্যাত্মিকতা দিশটো সুকলাই তুলিব পাৰিছে। এই কলা সমূহে বৰ্ণনা কৰা মহাভাৰত, ৰামায়ণ, শ্ৰী কৃষ্ণৰ লীলাৰ বৰ্ণনাৰে বিভিন্ন কাহিনীৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। জাতি বৰ্ণ ভাষা নিৰ্বিশেষে সকলো লোকে এই কলাৰ সাদৰত উপভোগ কৰে। এই পৰিবেশ্য কলা সমূহে নিসন্দেহে সকলো শ্ৰেণীৰ লোকৰ মাজত সম্প্ৰীতিৰ ভাৱ গঢ়ি তোলে।

১.৪ বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ কিদৰে পৰিছেঃ -

বৰ্তমান সময়ত সকলো দিশতে সকলো গাওঁতে বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হ'য়। সামাজিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক ধাৰ্মিক আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত বিশ্বায়নৰ ভাল বেয়া প্ৰভাৱ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

বৰ্তমান সময়ত সকলো ক্ষেত্ৰত আধুনিকতাৰ প্ৰচলনে নৱপ্ৰজন্মক বিচলিত কৰিছে। আমাৰ নামত হিন্দী গীতৰ সুৰ প্ৰয়োগ কৰি আধ্যাত্মিকতাৰ ভাৱৰ লোপ পোৱাৰ প্ৰৱৰ্তক হৈ পৰিছে, ফলত নৱ প্ৰজন্মই এই কলাৰ আধ্যাত্মিক ভাৱধাৰা এৰি আধুনিকতাক বেছিকৈ ভালপোৱালি লোৱা বুলি ধাৰণা কৰিব পাৰি। জ্যোতিপ্ৰসাদ দেৱে কৈছিল— 'মানুহে কি ভাল পায় নহয়, সাংস্কৃতি হ'ব লাগে মানুহে কি ভাল পোৱা উচিত সেই দৰ্শনৰ পথ'। কিন্তু বৰ্তমান সাংস্কৃতি কেৱল মনোৰঞ্জনৰ বিষয় হৈ পৰিছে। বৰ্তমান যিয়ে সাংস্কৃতিক অধিক পন্য কৰিব পাৰে, সেই সাংস্কৃতিয়ে বেছিকৈ বিক্ৰী হ'ব।

৪.০ পৰিসমাপ্তি = নলবাৰী জিলাৰ লোকপৰিৱেশ্য কলাৰ মূলমূল আলোচনাৰে এই নিয়মিত মহ পুতলা নাচ, নাগাৰা নাম, ঢেঁকুধনী নৃত্য আদিৰ দৰে কলাসমূহক আলোচনা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলো। লগতে মোৰ বাসস্থানৰ নিজৰে আৰ্তমনৰ চমু আভাসেৰে অত প্ৰচলিত কলাসমূহক অকলে যুক্তাই উপস্থাপন কৰিছো।

শেষত এই গৱেষণাত হোৱা বিভিন্ন ভুল-ত্ৰুটি বোৰ আঙুলিয়াই দি দোষ মাৰ্জনা কৰি দিয়ে যেন।

৬.০ গ্ৰন্থপঞ্জী :

১) শৰ্মা চন্দ্ৰ ড° নবীন = অসমীয়া লোক সংস্কৃতিৰ আভাস [illegible] প্ৰকাশ ২০২১ মাৰ্চ।

২) ভূঞা, ড° মনিমা = লোক সংস্কৃতিৰ ৰূপদৰ্শন প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০১৭

৩) শৰ্মা, ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ = অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত, দশম প্ৰকাশ, 2020

৬.০ চিত্ৰ সংযোজন:

নাগৰা নাম=

চিত্ৰ নং = ১

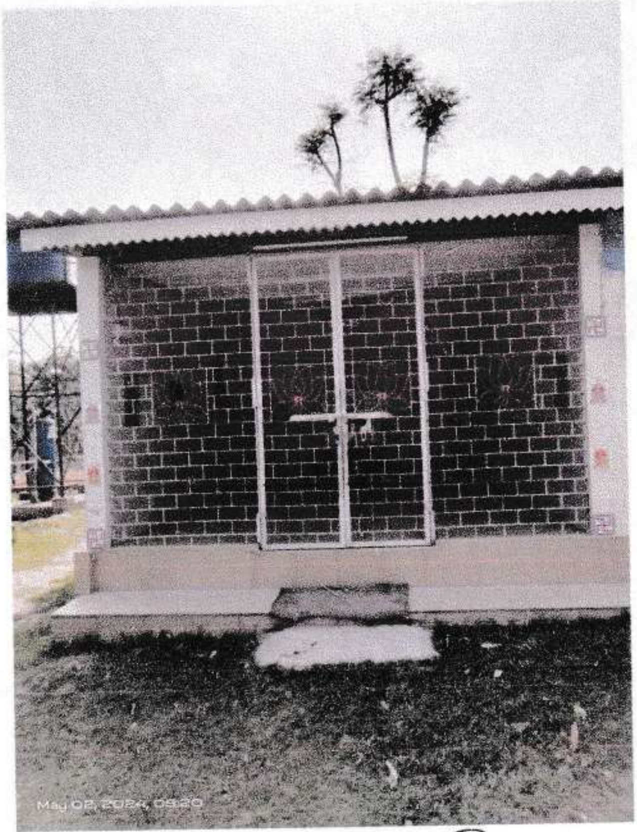

চিত্ৰ নং = 2

পুতলা নাচ

চিত্র নং = ৩

ঢুলীয়া

চিত্র নং = ৪

সংবাদ দাতৃ =	বয়স
শ্রী মনোহরী রাজবংশী —	৬৪ বছর।
শ্রী সমির দাস —	৬৫ বছর।
শ্রী পরেশ দাস —	৫৩ বছর।
শ্রী কমল দাস —	৪৮ বছর।
শ্রী সুনীল পাঠক —	৪৭ বছর।